

Załącznik Nr 1 do Uchwały
Nr 31/284/2015
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 24 marca 2015 r.

**Sposób rozstrzygnięcia uwag i wniosków do Prognozy oddziaływania na środowisko i do projektu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) zgłoszonych przez
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (RDOŚ)
w związku z udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko RPOWP 2014-2020**

A. Uwagi do Prognozy

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
1) Należy uzupełnić listę beneficjentów w odniesieniu do celu tematycznego CT-6 poprzez dodanie administracji rządowej (RDOŚ w Białymstoku)	Uwaga nieuwzględniona.	Prognoza z założenia nie zawiera listy beneficjentów poszczególnych działań. Odniesienie się do kwestii merytorycznej w uzasadnieniu do uwagi nr 1 do projektu RPOWP.
2) Należy zweryfikować dane (str.48) zawarte w Tabeli 5.1-2 p.n. Formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze województwa podlaskiego - wskazuje się na skorzystanie z informacji przekazywanych przez RDOŚ w Białymstoku do GUS.	Zweryfikowano dane zawarte w tabeli 5.1-2 dotyczące powierzchni form ochrony przyrody.	Uwzględniono informacje pochodzące z GUS - dokument: Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2012 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok, 2013 (stan na 31 grudzień 2012r.), a także z pisma RDOŚ w Białymstoku Nr WOOŚ-I.070.10.2013.EC z dnia 28 listopada 2013r.
3) Należy zweryfikować dane (str.48) zawarte w Tabeli 5.1-3 Wykaz obszarów Natura 2000 województwa podlaskiego - błędnie podano powierzchnię Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 "Dolina Dolnej	W tabeli 5.1-3 Wykaz obszarów natura 2000 województwa podlaskiego poprawiono powierzchnię Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Narwi” na 26527,9 ha.	W Prognozie podano błędną powierzchnię.

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
Narwi".		
4) Należy zweryfikować dane zawarte na str. 51, dotyczące korytarzy ekologicznych - ponieważ podano, że: "W obrębie województwa podlaskiego znajduje się 14 korytarzy ekologicznych głównych (o znaczeniu kontynentalnym) /.../"- zgodnie z danymi przedstawionymi w "projektowanej Sieci Ekologicznej na Obszarze Województwa Podlaskiego" takich korytarzy jest 15.	Zweryfikowano i zamieniono liczbę korytarzy ekologicznych głównych (o znaczeniu kontynentalnym) z 14 na 15.	Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku.
5) Na str. 52 w syntezie uwarunkowań dotyczącej - Przyrodniczych obszarów chronionych w tym obszarów Natura 2000 - należy dokonać uzupełnienia zapisu brzmiącego: "Występują pozytywne tendencje zmierzające do uregulowania kwestii związanych z zachowaniem walorów obszarów chronionych, a zasadami właściwego gospodarowania na tych obszarach i w ich sąsiedztwie. Dotyczy to zwłaszcza realizacji planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a także prowadzenia programów ochrony rzadkich gatunków i cennych siedlisk." o informacje uwzględniające nie tylko Plany Zadań Ochronnych ale również Plany Ochrony Obszarów Natura 2000.	Uzupełniono zapis na str. 52 o Plany Ochrony Obszarów Natura 2000.	Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku - Plany Ochrony Obszarów Natura 2000 są uszczegółowieniem Planów Zadań Ochronnych i ustanawiane są dla obszaru lub jego części, generalnie w celu ochrony właściwego stanu gatunków i siedlisk przyrodniczych.
6) Na str. 62 w punkcie 6.1 p.n. „Problemy ochrony Środowiska, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody" należy zweryfikować zapis brzmiący: "Dodatkowo dla ostoi Natura 2000 ustanawiane są plany zadań ochronnych, które /.../" - zapis ten powinien brzmieć: "Dodatkowo dla obszarów Natura 2000 ustanawiane są plany zadań ochronnych oraz plany ochrony obszarów Natura 2000, które /.../"	W rozdziale 6.1 uzupełniono zapis w wypunktowaniu drugim o: plany ochrony obszarów Natura 2000.	Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku - Plany Ochrony Obszarów Natura 2000 są uszczegółowieniem Planów Zadań Ochronnych i ustanawiane są dla obszaru lub jego części, generalnie w celu ochrony właściwego stanu gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
7) Na stronie 75 w pkt. 7.1.1. p.n. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione - należy zweryfikować zapis brzmiący: "W obrębie tego PI wspierane będą m. in. przedsięwzięcia obejmujące: inwentaryzacje przyrodnicze, opracowanie planów zadań ochronnych, planów ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 oraz planów restytucji gatunków i renaturyzacji zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i struktur ekologicznych /.../" zamiast sformułowania: plany ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - należy użyć: Plany Ochrony Obszarów Natura 2000.	Uwaga nieuwzględniona.	Zapisy prognozy są w tym zakresie odzwierciedleniem zapisów Programu. Uzasadnienie dla przyjętego brzmienia podano części B pkt 6 niniejszego dokumentu.
8) W punkcie 5.1.9 p.n. Powietrze - przedstawiając stan powietrza w województwie podlaskim powołano się na nieaktualne dane WIOŚ w Białymstoku (dane z 2011) dotyczące oceny i klasyfikacji stref na terenie województwa podlaskiego (Aglomeracja Białostocka, Strefa Podlaska). W związku z powyższym należy zaktualizować dane i skorzystać z opracowanej przez WIOŚ w 2012 r.; "Oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2012 roku" jak również powołać się na aktualne akty prawne a mianowicie: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).	W rozdziale 5.1.9 dotyczącym powietrza atmosferycznego, zaktualizowano dane dotyczące oceny i klasyfikacji stref województwa podlaskiego. Powołano się również na aktualne w tym zakresie akty prawa.	Wykorzystano nowsze dane z opracowania: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2013 roku (WIOŚ w Białymstoku, Białystok, 2014).
9) W załączniku tabelarycznym nr 2 p.n. Oddziaływanie RPOWP 2014-2020 na komponenty środowiska - w priorytecie inwestycyjnym 6.2 - w sposobach zapobiegania, ograniczenia kompensacji negatywnych	W załączniku tabelarycznym nr 2, w priorytecie inwestycyjnym 4.3, uzupełniono oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta	Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku.

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
<p>oddziaływań należy ująć zapisy odnoszące się do termomodernizacji budynków, z uwagi na fakt iż, docieplenie budynków z zewnątrz może wywierać negatywny wpływ na niektóre gatunki ptaków gniazdujących m.in. w szczelinach ścian jak jerzyki czy jaskółki. W związku z tym, aby załagodzić negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, należy unikać prowadzenia tego rodzaju prac w okresie lęgowym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie na budynkach np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub zostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. Ponadto przed rozpoczęciem prac remontowych lub termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych w celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia ich schronień.</p>	<p>o możliwy negatywny wpływ na ptaki:</p> <p>termomodernizacja budynków (docieplanie elewacji zewnętrznych) może wywierać negatywny wpływ na gatunki ptaków gniazdujące w szczelinach ścian (np. jerzyki, jaskółki).</p> <p>Dodano również sugerowane przez RDOŚ działania minimalizujące w tym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie możliwie szerokiego zestawu rozwiązań łagodzących (prowadzenie prac budowlanych z uwzględnieniem okresów lęgowych ptaków, przeprowadzenie przed rozpoczęciem prac inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie chronionych gatunków ptaków i identyfikacji ich schronień, umożliwienie ptakom gniazdowania na budynkach, np.: wieszanie budek lęgowych, zostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. <p>Powyższe działania minimalizujące uwzględniono również w rozdziale 9.1 prognozy, w części obejmującej rozwiązania łagodzące na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione.</p>	
<p>10) Na str. 5 streszczenie powinno wskazywać, iż zostało sporządzone w języku niespecjalistycznym zgodnie z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013. 1235, ze zm.).</p>	<p>Na str. 5, jako wstęp do streszczenia wskazano, że zgodnie z art. 51 ustawy OOS, że zostało ono sporządzone w języku niespecjalistycznym.</p>	<p>Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku.</p>

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
11) Przedstawione przez RDOŚ w Białymstoku uwagi do projektu RPOWP 2014-2020 powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zapisach prognozy.	Uwzględnione uwagi RDOŚ do projektu RPOWP 2014-2020 zostały wzięte pod uwagę, gdzie to było możliwe, przez wykonawcę w trakcie prac nad Prognozą.	Odzwierciedlenie uwag w prognozie było zdeterminowane charakterem procesu negocjacji Programu z Komisją Europejską
<p>12) Wskazuje się na potrzebę powołania się w treści przedłożonej dokumentacji m.in. na n/w aktualne akty prawne:</p> <p>Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013.1235, ze zm.);</p> <p>Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, ze zm.);</p> <p>Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013, poz.627, ze zm.);</p> <p>Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2014.112 j.t.);</p> <p>Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.2010.213.1397, ze zm.).</p>	Uaktualniono akty prawne odnosząc się do ich tekstów jednolitych, a także powołano się w treści prognozy na wskazane w opinii RDOŚ akty prawne.	Skorygowano zgodnie z propozycją RDOŚ w Białymstoku.

B. Uwagi do projektu RPOWP 2014-2020:

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
<p>1) Należy uzupełnić listę beneficjentów w celu tematycznym CT-6 poprzez dodanie administracji rządowej w tym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, z uwagi na fakt, że RDOŚ w Białymstoku jako organ powołany ustawowo do sprawowania nadzoru nad obszarami Natura 2000 na terenie województwa podlaskiego - podejmuje wiele działań z zakresu ochrony przyrody w tym sporządza Plany Zadań Ochronnych i Plany Ochrony Obszarów Natura 2000. Na str. 121 w opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 wskazano, że: "wsparcie otrzymują podmioty, które z racji regulacji prawnych oraz działalności statutowej odpowiedzialne są za ochronę różnorodności biologicznej, tj. jednostki samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne w tym obszarze m. in. Lasy Państwowe, parki krajobrazowe i rezerваты przyrody ale również przedsiębiorstwa i jednostki naukowe."</p> <p>Pominięcie administracji rządowej jako beneficjenta spowoduje, że Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku nie będzie mogła pozyskać środków ze wskazanej osi priorytetowej.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W Programie ujęto administrację rządową jako potencjalnego beneficjenta w ramach PI 6.4 w stosunku do działań, które będą mogły być realizowane w ramach Programu.</p>	<p>W Programie ujęto administrację rządową jako potencjalnego beneficjenta w ramach PI 6.4 w stosunku do działań, które będą mogły być realizowane w ramach Programu.</p>
<p>2) W części dotyczącej opisu osi priorytetowej 6.4 (str. 123) p.n. "Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę"- należy zweryfikować przedstawione wskaźniki rezultatu oraz produktu, ponieważ nie są one adekwatne do wszystkich zaplanowanych w ramach omawianej osi przedsięwzięć. Na przykład zabrakło</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W Programie zmieniono wskaźnik „liczba parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody objętych wsparciem” na wskaźnik „liczba wspartych form ochrony przyrody”.</p>	<p>Wskaźniki ujęte w Programie muszą być zgodne ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych (WLWK) opracowaną przez MIR, a ta nie przewiduje zaproponowanego przez RDOŚ wskaźnika rezultatu „powierzchnia obszarów, na których przeprowadzono działania ochronne”. Natomiast wskaźnik „liczba parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody objętych wsparciem”</p>

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
<p>właściwego wskaźnika rezultatu do przedsięwzięcia jakim jest opracowanie planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000. Propozycją takiego wskaźnika może być: "powierzchnia obszarów, na których przeprowadzono działania ochronne".</p> <p>Z kolei z uwagi na objęcie wsparciem zarówno parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody jak innych obszarów objętych ochroną, w tym obszarów Natura 2000, należy dokonać stosownej weryfikacji wskaźnika produktu takiego jak: liczba parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody objętych wsparciem i zamienić go wskaźnikiem: liczba parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000 objętych wsparciem. Tut. organ podkreśla, iż właściwy wybór wskaźników jest niezbędny do prawidłowego przeprowadzenia monitoringu postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.</p>		<p>z Programu został zmieniony na wskaźnik „liczba wspartych form ochrony przyrody”, w którego zakres wchodzi wszelkie formy ochrony przyrody (m.in. parki krajobrazowe, rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu i inne formy ochrony przyrody).</p>
<p>3) W związku z przewidzianymi w części dotyczącej opisu osi priorytetowej 6.4 (str. 121) działaniami związanymi z ochroną dolin rzecznych i mokradeł będących obszarami naturalnej retencji wodnej oraz odbudową naturalnej powierzchniowej i podziemnej retencji wodnej, renaturyzacją rzek i dolin wodnych - należy dokonać uzupełnienia zapisów, które będą uwzględniać dostosowanie rodzaju i zakresu prac do wymogów ochrony przyrody m.in. poprzez prowadzenie konsultacji przyrodniczych oraz zachowanie wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p>	<p>Kwestia podniesiona w uwadze regulowana jest w Programie poprzez zasady horyzontalne, które mają zastosowanie do wszystkich obszarów wdrażania.</p> <p>Zgodnie z zapisami zasady horyzontalnej Zrównoważony rozwój określonej w RPOWP 2014-2020 w ramach Programu będą realizowane inwestycje minimalizujące wpływ człowieka na środowisko, w tym nakierowane na spełnienie acquis w obszarze środowiska. Dyrektywy (w tym Ramowa Dyrektywa Wodna) to jedne z podstawowych aktów prawnych wchodzących w skład prawa wspólnotowego (tzw. acquis</p>

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
		communitaire). Ponadto zgodnie z kierunkowymi zasadami wyboru projektów określonych w Programie dla priorytetu inwestycyjnego „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby” kryteria wyboru projektów uwzględniać będą zasady horyzontalne określone w Programie.
4) Również w ramach priorytetu 6.4 (str.119) „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby /.../ w nazwie priorytetu wyszczególnia się ochronę i rekultywację gleby, co nie znajduje odzwierciedlenia w działaniach na rzecz ochrony i rekultywacji gleby. Jednocześnie wśród zjawisk negatywnych zaobserwowanych w województwie podlaskim wymienia się m.in. przekształcanie, degradację i fragmentaryzację siedlisk flory i fauny, zmianę użytkowania terenu oraz nadmierną eksploatację zasobów naturalnych. Dlatego też sugeruje się przeprowadzenie analizy Środowiskowej w tym zakresie i ewentualną weryfikację założeń projektu.	Uwaga nieuwzględniona.	W RPOWP 2014-2020 (działanie 6.2 i 6.3) działania w zakresie ochrony gleby nie zostały wykluczone. Należy podkreślić, że nazwa priorytetu inwestycyjnego „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby (...)” została określona w rozporządzeniach Unii Europejskiej. Z powodu ograniczonej ilości środków przeznaczonych na realizację Programu operacyjnego, w ramach RPOWP 2014-2020 nie mogą być realizowane wszystkie interwencje, które wynikają z zakresu danego priorytetu inwestycyjnego. W związku z powyższym dokonano koncentracji środków na interwencji w zakresie najważniejszych problemów.
5) Na str. 120 przy opisie priorytetu 6.4 należy dokonać uzupełnienia zapisu, który brzmi: „ze względu na wyróżniający się w skali kraju krajobraz województwa o zróżnicowanych ekosystemach, celowe z punktu widzenia ruchu turystycznego i wypoczynkowego oraz pełnionej funkcji korytarzy ekologicznych są działania polegające na ochronie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, pomników przyrody, użytków ekologicznych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody” - o takie formy ochrony przyrody jak parki narodowe, obszary Natura 2000,	Uwaga częściowo uwzględniona. W Programie uwzględniono uwagę RDOŚ poprzez wskaźnik „liczba wspartych form ochrony przyrody”, w którego zakres wchodzi wszelkie formy ochrony przyrody (m.in. parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu i inne formy ochrony przyrody), które otrzymają wsparcie. Natomiast prognoza nie wymaga zmian	Zapisy Programu są zgodne z zapisami Umowy Partnerstwa. Na poziomie krajowym wspierane będą działania w różnych obszarach związanych z ochroną wybranych gatunków i siedlisk na terenach Parków Narodowych oraz obszarów Natura 2000. Natomiast w ramach RPOWP 2014-2020 wspierane będą przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, również jeśli ich lokalizacja pokrywa

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
obszary chronionego krajobrazu i stanowiska dokumentacyjne.	i uzupełnienia w zakresie uwzględnienia obszarów chronionego krajobrazu i stanowisk dokumentacyjnych w PI 6.4. W wypunktowaniu 3 rozdziału 6.1 Prognozy zapis nie jest cytowany w całości, lecz ogólnie podkreślono, że dotyczy ochrony przyrodniczych obszarów chronionych.	się z obszarami NATURA 2000. Na poziomie Programu niezasadne jest wymienianie wszelkich możliwych nazw form ochrony przyrody -szczegółowy katalog ww. form może zostać doprecyzowany w Szczegółowym opisie osi priorytetowych i dokumentacji konkursowej. Natomiast w Programie pośrednio uwzględniono uwagę RDOŚ poprzez wskaźnik „liczba wspartych form ochrony przyrody”, w którego zakres wchodzi wszelkie formy ochrony przyrody (m.in. parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu i inne formy ochrony przyrody).
6) W opisie priorytetu 6.4 (str. 121) należy zweryfikować zapis brzmiący "Projekty będą dotyczyły inwentaryzacji zasobów przyrodniczych i określenia wartości świadczeń i usług ekosystemowych, na opracowaniu planów zadań ochronnych, planów ochrony siedlisk i gatunków natura 2000 oraz planów restytucji gatunków i renaturyzacji zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i struktur ekologicznych" - zapis ten powinien otrzymać brzmienie: "Projekty będą dotyczyły inwentaryzacji zasobów przyrodniczych i określenia wartości świadczeń i usług ekosystemowych, będą polegały na opracowaniu Planów Zadań Ochronnych. Planów Ochrony Obszarów Natura 2000 oraz planów restytucji gatunków i renaturyzacji zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i struktur ekologicznych".	Uwaga nieuwzględniona.	Na poziomie Programu niezasadne jest wskazywanie dokładnej nazwy wszystkich dokumentów, które mają być opracowane w wyniku interwencji. W RPOWP 2014-2020 wskazano, iż działania na obszarze Natura 2000 będą zgodne z wymogami Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF). Należy jednak podkreślić, iż zgodnie z zapisami RPOWP 2014-2020, interwencja na poziomie regionalnym będzie koncentrować w szczególności koncentrować na parkach krajobrazowych i rezerwach przyrody, również jeśli ich lokalizacja pokrywa się z obszarami Natura 2000. Natomiast na poziomie krajowym możliwe będzie głównie wspieranie wybranych gatunków i siedlisk na terenach Parków Narodowych oraz obszarów Natura 2000, w tym opracowanie

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
		dokumentów planistycznych zgodnie z kierunkami określonymi w dokumentach strategicznych, takich jak PAF, m.in. planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
<p>7) Przy priorytecie inwestycyjnym 4.3 (str.109) p.n. Wsparcie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym - zawarto cel szczegółowy - Wdrożenie programów oszczędnościowych gospodarowania energią, w tym działań termomodernizacyjnych. W/w celu w opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego - wymieniono kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej. Przedstawione zapisy wymagają uzupełnienia o informacje, że działania termomodernizacyjne powinny być prowadzone poza okresem lęgowym i pod nadzorem ornitologa (ponieważ przed rozpoczęciem prac termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia ich schronień).</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Nie uwzględniono zmiany zapisów w RPOWP 2014-2020, ale proponowane kwestie dotyczące ochrony ptaków podczas termomodernizacji budynków uwzględniono w Prognozie w załączniku tabelarycznym nr 2 - w priorytecie inwestycyjnym 4.3, a także w rozdziale 9.1 prognozy, w części obejmującej rozwiązania łagodzące na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione.</p>	<p>Proponowane przez RDOŚ zapisy są zbyt szczegółowe, aby je uwzględnić w Programie. Można je natomiast zamieścić w Prognozie jako proponowane działania minimalizujące.</p>
<p>8) W załączniku nr 1 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2010 projekt z dnia 8 kwietnia 2014 p.n. "Uzasadnienie wyboru celów tematycznych w świetle diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej z uwzględnieniem analizy wyzwań, potrzeb i potencjałów" - należy zaktualizować dane dotyczące udziału obszarów chronionych w województwie podlaskim (uwagi</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Udział obszarów prawnie chronionych w województwie podlaskim został zaktualizowany w Prognozie. Odrębnie wskazano udział i powierzchnię obszarów Natura 2000 oraz udział i powierzchnię pozostałych obszarów chronionych.</p>	<p>W Programie nie podano jednej informacji dotyczącej powierzchni wszystkich form ochrony przyrody (łącznie z Natura 2000), gdyż żadne z dostępnych materiałów nie podają takiej informacji. Ponadto obszary Natura 2000 pokrywają się wzajemnie (OSO i ONO) jak i z innymi obszarami chronionymi. Ponadto</p>

Numer i treść uwagi	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
te były już zgłaszane przez RDOŚ w Białymstoku pismem z dnia 28 listopada 2013 r., znak: WOOS-I.070.10.2013.EC).	W Programie nie wprowadzono proponowanych zmian.	w Załączniku nr 1 udział powierzchni obszarów prawnie chronionych w województwie podlaskim za 2012 r. został przedstawiony według metodologii GUS.